

Традиції І. Франка в житті і творчості Олександра Гаврилюка

Крицева твердість творчого духу Каменяра сповнила українську літературу наступних років мужністю революційних і життєвих ідеалів. І чим більше реальних підтверджень цього явища, тим ширший горизонт подвигу Івана Франка, який символізує велич народу, є його гордістю. Вплив ідейних і художніх традицій письменника на розвиток радянської літератури — яскравий вияв невмирущості вічного революціонера. Класик дожовтневого періоду настільки вплинув на весь подальший розвиток українського мистецтва, що пролетарські письменники 20—30-х років на Західній Україні свідомо і несвідомо сприймали його як свого предтечу.

Проблема «І. Франко і революційна література Західної України» має чимало граней і становить безсумнівний науковий інтерес як у теоретичному аспекті (в осмисленні питань традицій і новаторства), так і історико-літературному плані, оскільки розкриває специфіку розвитку мистецтва в Галичині, яка зазнала довготривалих політичних і національних утисків. У радянському літературознавстві зроблено чимало в сфері наукової інтерпретації ролі франківського джерела, його ідейно-творчих принципів у становленні й розвитку радянської культури [5; 6; 7; 8; 9; 10]. У поле зору дослідників потрапили питання не стільки «територіальної» близькості І. Франка і західноукраїнських письменників молодшої генерації, скільки духовної спорідненості, що зросла на принципах народності мистецтва, ідеологічній наснаженості творчості, а також питання боротьби за спадщину Каменяра в революційній пресі 20—30-х років. Зіставлення побратимів по перу — старшого й молодших — проведено на матеріалі творчості та літературно-критичних виступів В. Бобинського і С. Тудора, меншою мірою або зовсім не зачеплені аналогії з діяльністю Галана й Гаврилюка.

А між тим цей аспект творчих традицій І. Франка вельми показова для розуміння джерел новаторства видатних західноукраїнських митців. Особливо ж потрібен такий аспект у дослідженні творчості О. Гаврилюка, справжні здобутки якого постають у контексті ідейно-художніх пошуків його великих попередників, як, до речі, і сучасників — представників різних літератур, що розробляли антифашистську тему. Отже, вивчення традицій І. Франка в житті і творчості О. Гаврилюка, як об'єкт аналізу, цілком правомірне і необхідне з однаковою користю як для франкознавства, так і для осягнення життєвого і мистецького подвигу його молодого послідовника. Знання в цій галузі можливі, на наш погляд, за умови розгляду трьох ракурсів проблеми: 1) засвоєння О. Гаврилюком життєвих принципів І. Франка — революціонера-демократа; 2) Гаврилюкова

оцінка впливу діяльності Каменяра на формування пролетарської літератури Західної України міжвоєнного двадцятиліття; 3) творче навчання у великого попередника, що визначило оригінальність ідейно-естетичних досягнень радянського письменника. Діалектична єдність цих показників зв'язку двох митців — безперечна, та з метою аналізу таке членування потрібне.

Життєве кредо І. Франка, афористично точно сформульоване ним у словах «Лиш боротись — значить жить», сприймалось його учнями як своєрідний еталон координації поведінки справжнього письменника у суспільній системі. Прометейзм, рішуча і відверта боротьба з усім антинародним (як сенс життя письменника-революціонера), закладені діяльністю і творчістю великого поета, в нових умовах ХХ ст. значною мірою впливали на формування своєрідного типу письменника-комуніста, борця нового гарту, в особі якого злиті воедино професійна революційна і письменницька діяльність. Саме таким був О. Гаврилюк, тридцятилітнє життя котрого сповнене змагань за соціальний перетворення. Подвиг митця є безпрецедентною сторінкою в історії вітчизняної літератури. У рисах особистого діяння, особистої людської активності, характерних для життя і творчості О. Гаврилюка, відчувається франківський заряд, бо письменник, як і його соратники по перу і боротьбі — Я. Галан, С. Тудор, В. Бобинський, П. Козланюк, — своїм власним життям стверджував щирість ненависті до гнобителів, профашистського уряду Польщі і любов до народу, «зачарованість» на Схід. Перехід до нової письменницької якості, яскравим виразом якої є постать О. Гаврилюка, значення котрого не вичерпується тільки вузько літературним здобутком чи професійними досягненнями, — це той своєрідний міст, що єднає сучасну літературу з кращими традиціями минулого і що пролягає між Франком і Гаврилюком. Саме тому він став активним антифашистом і перенісши тортури в катівні Береза Картузька та польській дефензиві, дав перше писане свідчення про форми морального і фізичного знищення людей, про мужність і нескореність комуністів.

Принциповий вплив Каменяра на формування творчого обличчя «вікнівців» — західноукраїнських пролетарських письменників — ґрунтовно узагальнений і визначений О. Гаврилюком у статті «Пальці на горлі», яка має підзаголовок «Про літературу Західної України». Виступаючи плідним критиком, що зблизька знав політичну і літературну ситуацію в Галичині, він всебічно обґрунтував зміст і значення Франкових традицій в ідеологічній боротьбі 20—30-х років. Охарактеризувавши в загальних рисах стан української літератури у напівфашистській панській Польщі, О. Гаврилюк протиставив літературним нахлібникам, що «готові були приживатися хоч і в турецькій «батьківщині», аби лише вона оберігала їх привілеї», плеяду зовсім нових письменників, які заговорили «від верстата і від плуга, з фабрик і сіл і дуже часто з тюрми...» [2, с. 239]. Вихо-

дичи в партійних, класових критеріїв, західноукраїнський письменник чітко визначив фактори, під впливом яких сформувалися пролетарські митці. Швидке оволодіння художньою технікою, ідейне змушнення, на думку критика, пояснюється не тільки зростанням і зміцненням пролетарського революційного руху в країні, нагромадженням ідеологічної сили. Причину цього явища О. Гаврилюк справедливо вбачав у проникаючому впливі Великої Жовтневої революції на ґрунті, зораному І. Франком.

На аналітичному рівні молодий письменник показав провідні тенденції літературного розвитку, вкорінені саме Каменярем: «Можна сказати, що західноукраїнському пролетаріатові, — писав О. Гаврилюк, — «пощастило» на самому початку його оформлення як класу. З першими кроками розвитку капіталізму, з хижацьким ростом нафтової промисловості на Прикарпатті в XIX ст. біля колиски пролетаріату став його могутній виразник, ковальський син Іван Франко. Цей найвидатніший із синів галицької землі зумів зразу відчутти велике історичне значення класу, що розвивався. Мовби під навіянням, уперто почав просувати в літературу цю нову тематику, у численних і нерідко високохудожніх творах змальовуючи долю і перші спалахи революційної боротьби та класової свідомості... Бурхливий трибун прогресивних ідей, він викликав справжню паніку у болітцях затхлих поглядів тодішнього галицького «товариства» і завдав реакції ударів, від яких вона ніколи вже не змогла опам'ятатися. Він викликав повне спустошення в елейній літературі зашкарублого попівського царства, бичуючи його своїм невтомним, пристрасним, гірким сарказмом. Франко помер під час світової війни, але його владна тінь ступила у післявоєнну дійсність, не дозволяючи вже знову по-старому заснітитися спокійно обскурантському болітцю «ботокудів» [2, с. 238—239].

О. Гаврилюк, як бачимо, логічно вмотивував значення свого великого попередника для наступної пролетарської літератури і революційного руху. Щоб особливо виразно підкреслити місію І. Франка, критик зіставив його діяльність з роллю В. Стефаніка і Марка Черемшини, що були «хронологічно пізніші», але «в ідейному відношенні стояли позад Франка як письменники селянської бідноти, а не промислового пролетаріату» [2, с. 239]. О. Гаврилюк високо оцінив значення Каменяря через ту революційну перспективу в творчості, яку «дає письменникові опора на пролетаріат» [2, с. 239]. Висока оцінка письменника-трибуна у статті «Пальці на горлі» — не голослівний дифірамп учителю, а усвідомлення значущості традиції зв'язку з пролетаріатом, що була широко впроваджена в українську літературу Франком. У своїй палкій статті «Про літературу Західної України» письменник всебічно висвітлив і глибоко аргументував ідейно-теоретичну боротьбу 20—30-х років та основні тенденції духовної творчості народу міжвоєнного двадцятиліття. Охарактеризувавши терновий шлях пролетарських письменників за

умов панської Польщі, О. Гаврилюк основний акцент поставив на мужності, цілеспрямованості, героїзмі найсильнішого в ідейному та художньому відношенні ядра письменників групи «Горно», які визначили своє місце у вирі боротьби трудящих мас, правильно відображаючи настрої передової їх частини, і «почали відмічати свої роки не випуском книг, а тюремними ув'язненнями, тортурами Берези» [2, с. 241]. І хоч більшість з них була самоуками, але їхні твори відзначалися цілісністю і свіжістю, джерело якої — у безпосередньому зв'язку з життям і традиціями І. Франка. Показово, що в характерах пролетарських письменників була риса, визначальна і у творчому портреті Франка — титанічна працездатність і рідкісна цілеспрямованість. Молодий Гаврилюк, не маючи змоги отримати систематичну освіту, мріяв стати письменником і став ним, спрямувавши свою життєву і творчу енергію в русло праці. Недаремно він писав у листі до сестри — А. Я. Гаврилюк: «Головне в житті — це енергія, настійна і терпелива, як у павука, а в мене вона є. Власне, у мене є «хотіння», а вміти хотіти — це половина діла» [1]. І таке життєве кредо, постійний творчий неспокій, пошук істини значною мірою сформувалися під впливом титана праці — Івана Франка. Саме тому письменник встиг так багато зробити за свій короткий вік, залишивши творчу спадщину, що дає право вважати українського митця родоначальником європейської антифашистської літератури, який першим художньо осягнув психологію опору фашистській ідеології.

Високо цінуючи талант Каменяря, О. Гаврилюк постійно навчався у нього секретам поетичної творчості. Якби навіть не було безпосередніх свідчень автора «Берези» про Франкову роль у розвитку західноукраїнського мистецтва, факту, що О. Гаврилюк — обдарований учень франківської школи, оминати не можна. Аргументацією цього твердження є докази типологічної спорідненості, яка виявляється у тематичних перегуках, принципах характеротворення, що широко апелює до психологічного аналізу; в яскраво виразному автобіографічному елементі як основі художньої типізації; у виборі героя та інших гранях генетичних зв'язків.

Тематичні обрії творчості І. Франка — широкі і різноманітні. На противагу йому О. Гаврилюк — письменник однієї наскрізної теми. І ця тема — тема подвигу — має прямиий аналог у творчості великого попередника, що створив образ щічного революціонера. У циклі «Думи пролетарія» зі збірки «З першин і низин» постав характер переконаного борця проти експлуатації, несхибного в раз обраному шляху:

Твердіша від сталі твердої,
Сто раз тривкіша, ніж мур, —
Щиріх, м'яких серць твердиня
Супроти громів і бур [11, т. 10, с. 38]

Цей характер був своєрідно розгорнутий і продовжений у поетичній і прозовій спадщині О. Гаврилюка образом революціо-

нера ленінського гарту, принциповість якого і вірність комуністичним ідеалам є домінуючою рисою характеру. Художньо трактуючи питання кореляції особистого й громадського в житті борця, молодий послідовник Франка у поемі «Пісня з Берези» та вірші «Береза» представив концепцію людини, здатної підкорити власні емоції, прагнення і бажання ідеї служіння комуністичній правді життя. Такий характер — цілісний і безкомпромісний — був органічним у художній інтерпретації О. Гаврилюка, бо виходив з реального життя і класичних джерел, з власної ідейно-психічної орієнтації й духовної організації. Адже в непримиренній боротьбі виявилися могутні творчі можливості О. Гаврилюка, відбувся його письменницький розквіт. Тюремні ув'язнення, тортури концтабору Береза Картузька, де, здавалось, повинні б бути знищені всі моральні і фізичні сили для творчості, поставили письменника у стрій, не позбавили його творчість цілісності і свіжості. Продовжуючи традиції франківських тюремних оповідань і тюремних сонетів, О. Гаврилюк заговорив, за виразом Я. Галана, «мовою своєї епохи». Цикл так званих концтабірних творів типологічно близький до антитюремної групи творів Франка як ідеєю неможливості ув'язнити дух народу, що прагне свободи, так і характером витривалості, що гартується в боротьбі. Багато точок зіткнення у Гаврилюковому вірші «Береза» та поемі «Пісня з Берези» з «Тюремними сонетами» зі збірки «З вершин і низин».

Прямим продовженням думки Івана Франка

А в тій слабій, дурній, хоч кам'яній, тюрмі
Ми бачим тільки страх панів і понимаєм,
Що панство їх крухе, як мури ті німі [11, т. 10, с. 151]

є Гаврилюкові слова

Бастилії лиш там, де лад спорохнявів,
Іх творить тільки той, кому шляхів не стало [2, с. 41].

І справа тут не стільки в перегуках, скільки в генетичних зв'язках, які виявилися у вмінні обох митців бачити приховану сутність явищ, розкривати системою художньої аргументації особливості світосприймання людей своєї епохи. Саме в цьому напрямі плідно навчався О. Гаврилюк у Каменяра.

Західноукраїнський письменник виявився талановитим, вельми оригінальним учнем І. Франка і тоді, коли за покликом часу своєрідно розвинув антинаціоналістичну тему в антифашистську. Нема сумніву, що боротьба проти націоналізму — предтеча антифашистського руху, спрямованого проти расової теорії переваги однієї нації над іншою, доведеної до апогею в ідеології гітлеризму. Традиції поезій «Сідоглавому», «Ідеалісти», оповідань «Доктор Бессервіссер», «Ботокуди» та інших зразків сатири великого попередника, засвоєні в процесі творчого навчання й новаторських пошуків, у західноукраїнській пролетарській літературі дали три розгалуження в художній інтерпретації ан-

тинаціоналістичної теми, розробленої трьома її представниками — Я. Галаном, С. Тудором, О. Гаврилюком. Я. Галан плідно працював у сфері антинаціоналістичної публіцистики, пасивною великим фактажем, акцентованими, документально підтвердженими екскурсами в історію, блискучим знанням логіки життєвої поведінки апологетів облудної політики. С. Тудор у своєму романі «День отця Сойки» відкрив нову якість симбіозу націоналізму з релігією, яким з єзуїтським умінням користувалися фашисти. О. Гаврилюк художньо дослідив психологію боротьби з фашизмом і національною обмеженістю, підніс тему опору як інтернаціональну, класову, партійну.

«Береза» є психологічною повістю, що кладе початок ряду європейських антифашистських творів. Новаторство її справді показове в контексті світової літератури цього плану. Але корені її зримо національні. Один з пагонів їх — у франківській криниці. Повесть «Береза» О. Гаврилюка поєднує з тюремним циклом оповідань Каменяра, як і з його прозою загалом, два аспекти вияву творчої неповторності. Перший — застосування яскраво вираженого автобіографічного елемента, притаманного обом письменникам як наслідок власного досвіду, особистих переживань, покладених в основу художньої типізації. Другий творчий закон — використання прийомів психологічного аналізу з метою характеротворення, тяжіння до обґрунтування психології дій, вчинків персонажів, до розкриття емоційних і зольових станів героя, діалектики його душі. Ця властивість Гаврилюкової прози була типологічною для всієї західноукраїнської літератури міжвоєнного двадцятиліття (наприклад, психологічні повісті С. Тудора), яка була закорінена у франківський ґрунт.

Принцип автобіографізму як підґрунтя художньо переконливих характерів, основу типізації І. Франко теоретично аргументував у листі до М. Драгоманова 26 квітня 1890 р.: «Про свої новели скажу тільки одно, що майже всі вони показують дійсних людей, котрих я колись знав, дійсні факти, на котрі я дивився або про котрі чув від свідків, малюють крайобрази тих закутків нашого краю, котрі я, як то кажуть, переміряв власними ногами. В такому розумінню — всі вони частки моєї автобіографії» [11, т. 1, с. 21]. Автобіографічну достовірність Каменяра вважав однією з рис корифеїв літератури, творців нових напрямів, яких «можна назвати представниками того часу, в якому вони жили, а їх життєпис в кожному разі дасть змогу більш-менш глибоко увійти в таємниці духу їх доби, бо саме в них цей дух міститься, в них немов відтворюється і знаходить свій найсильніший вираз» [11, т. 1, с. 25]. Саме цей вираз власного досвіду типізований у циклі тюремних оповідань І. Франка, особливо «На дні» — творі «особливого автопсихологічного вольтажу» [3, с. 92]. Виняткове пізнавальне й естетичне напруження цієї «суспільно-політичної студії» класика доживотної української літератури досягається, за переконливим дослідженням І. Денисюка, завдяки оригінальному спливу автобіогра-

фізму як формотворчого засобу і психологізму. Цей оригінальний синтез, який видобув І. Франко-прозаїк, викристалізувався в оповіданні «На дні» у цікавий прийом автопсихологізму самого героя: «Андрій Темера задумується над призначенням людських емоцій та над методикою їх вивчення» [3, с. 98].

Автопсихологізм самого героя — домінантна прикмета характеротворчих досягнень О. Гаврилюка — сповна виявився як у ранніх оповіданнях (наприклад, «Прощайте»), так і в зрілому творі — повісті «Берега». Генетично ця якість пов'язана з рядом факторів: 1) автобіографізм значною мірою зумовлювався специфікою історичних умов формування молодого митця, життя якого пройшло в тюрмах і концтаборах; 2) у підґрунті автобіографізму лежить творче навчання у Каменяра, який умів матеріал власного життя переплавляти в художній твір завдяки тому, що в центрі його уваги була ситуація особистості, яка збігалася з об'єктивною правдою певного історичного періоду. Конкретно «контакти» прози О. Гаврилюка з творчістю І. Франка проявилися у синтетичному за жанром творі «Берега», в якому об'єднуються близькість до реальних подій, фактів, реальних прототипів, з одного боку, а з другого — достатньо виразні жанрові категорії автобіографічної й психологічної за характером повісті, що є своєрідною «кардіограмою душі» нескореного борця проти ворожої ідеології.

Розвиваючи Франкові традиції психологізму, який у своєму прозовому доробку представив два типи психологічного аналізу — екстервентний (орієнтований на підкреслення зовнішніх виявів психіки) і інтервентний (спрямований на підкреслення внутрішнього змісту психічних реакцій), — автор «Берегів» розкриває психологію опору, що й є лейтмотивом антифашистського твору, у двох аспектах: індивідуальний і колективний опір, що складають діалектичну єдність. Індивідуальний опір пов'язаний з виявом особистості, зі здатністю кожної людини знаходити внутрішні сили для того, щоб витримати найстрашніші муки і не зрадити своєї особистості, своїх переконань. Способи витримки, форми опору розкривають своєрідність внутрішнього світу героя. В опорі О. Гаврилюк знаходить реальні обриси певного людського типу й індивідуальні прикмети характеру. Так, для артистичної натури головного героя творчість в умовах концтабору при найсуворішій забороні розмовляти, писати і читати — одна з характеристичних форм опору, бо є утвердженням нескореності духу, письменницької честі; героїзм комуніста в режимі катівні виявлявся саме в специфічному творчому акті. Логіка характеру диктувала певні форми поведінки й становила індивідуальний опір.

Неповторні прикмети у повісті має психологія колективного опору, що проявлялася у своєрідності березької комуні, в її підпільній роботі. В «Берегах» художньо тонко і психологічно переконливо інтерпретуються високі зразки інтернаціональної дружби, колективної єдності у подоланні жорстокої ізоляції в

умовах концтабору. Широко апелює талановитий учень Каменяра до засобів психологічного аналізу з метою протиставлення внутрішнього стану людини його зовнішньому вияву. Франкові традиції проявилися і в тому, що психологізм повісті «Берега» набув простих і економних форм, особливо щедро, вслід за Франком, використано внутрішнє мовлення. Як відомо, І. Франко «осмислив сутність цієї «психотехніки» й апробував її. Новаторство тут полягало у зміні об'єкта художнього дослідження, у зміщенні променя зору: письменницький прожектор був спрямований у внутрішні глибини психіки. Якщо раніше досліджувався вплив соціологічних явищ на формування характерів, то тепер ставиться проблема і зворотного впливу — психологізації соціальних явищ. Новий спосіб психологічного аналізу зробив величезний вплив на структуру жанрів і стиль, порушив, зокрема, питання співвідношення людини і тла. Якщо раніше тло превалювало над героєм, то тепер воно виступає лише остільки, оскільки є еманациєю душі персонажа» [4, с. 81]. Ця класична традиція своєрідно модифікувалася в повісті О. Гаврилюка. Особливістю «Берегів» є наскрізна тематична домінанта внутрішніх монологів головного персонажа — незламного комуніста, — які передають і специфіку концтабірного життя, і діалектику душі героя, і внутрішні реакції його на пережите і побачене, а також служать прийомом інтелектуалізації героя. Порізно застосував автор принципи психологічного аналізу для характеристики позитивних героїв і негативних типів. Увесь арсенал прийомів психологізму використаний тут для розкриття центрального героя — молодого митця: борця — за характером, письменника — за покликанням. У потужному автопсихологізмі його зосереджено все: і сприйняття концтабірної обстановки, і реакції-відповіді на події, і пошуки рівноваги духу, і роздуми про сенс життя, й естетичні смаки, і моральні оцінки, й самоаналіз, загострений письменницькою спостережливістю, і мотивація поведінки та дій колективу, і сентенції з приводу загальнолюдських проблем. Ясність мислення, тверезість критеріїв, культура почуттів, скромність поведінки, стриманість у вияві емоцій по-стають у творі як характеристично неповторні наслідки широко застосованого О. Гаврилюком психологізму, апробованого його учителем і багатьма класиками української літератури початку ХХ століття. Показово, що основний акцент у повісті «Берега» зроблено не стільки на динамізмі подій, скільки на внутрішньому динамізмі особистості. Щирість і відвертість митця в автобіографічному творі закріплюється в конструктивній формі, як естетичній категорії, і в свідомій простоті викладу, давності. Ознаки повісті з виразно психологічним спектром реалізувалися в багатотональному за психічними реакціями характері позитивного героя, монолітного й безпосереднього у світосприйманні.

Є підстави твердити, що вплив естетичних досягнень Івана Франка позначився на «березькому» циклі творів Олександра

Гаврилюка і в сфері використання художніх прийомів, зокрема, у суворій реалістичній манері письма при змалюванні побуту в'язнів, у широкому використанні контрасту, свідомому обмеженні тропів для розкриття людських настроїв. Розвиток творчих принципів Каменяра (а не механічне наслідування їх) виявився у Гаврилюковій вірності естетичним ідеалам простоти й ясності у творчій манері. Порівняльно-типологічний аналіз прозових творів учителя-класика та піонера пролетарської літератури в Західній Україні міжвоєнного двадцятиліття доводить одну з граней тієї багатоаспектної істини, що франківські традиції — справді глибинні і завжди цілющі джерела.

ЛІТЕРАТУРА

1. Відділ рукописів Інституту літератури АН УРСР ім. Т. Г. Шевченка. Архів О. Гаврилюка, ф. 94, од. зб. 12.
2. Гаврилюк О. Пісня з Берези. К., «Дніпро», 1970.
3. Денисюк І. О. «Суспільно-психологічна студія» або «живопись дна». — У кн.: Українське літературознавство. Вип. 5. Вид-во Львів. ун-ту, 1968.
4. Денисюк І. О. Про два типи новели у творчості Івана Франка. — У кн.: Українське літературознавство. Вип. 11. Вид-во Львів. ун-ту, 1970.
5. Дисак Ф. І. Боротьба навколо імені і спадщини І. Франка (За матеріалами комуністичної преси Західної України. 1929—1933 рр.). — У кн.: Українське літературознавство. Вип. 17. Вид-во Львів. ун-ту, 1972.
6. Кобилецький Ю. Традиції Івана Франка в українській радянській літературі. — «Література в школі», 1956, № 1.
7. Мороз О. Н. Іван Франко про значення традицій і новаторства в літературному процесі. — У кн.: Українське літературознавство. Вип. 11. Вид-во Львів. ун-ту, 1970.
8. Олексюк О. Г. Іван Франко в оцінці В. Бобинського. — У кн.: Українське літературознавство. Вип. 12. Вид-во Львів. ун-ту, 1965.
9. Олексюк О. Г. Традиції І. Франка у творчості західноукраїнських письменників. — У кн.: Українське літературознавство. Вип. 7. Вид-во Львів. ун-ту, 1969.
10. Олексюк О. Г. Каменяр на сторінках прогресивної преси Західної України 20—30 рр. — У кн.: Українське літературознавство. Вип. 11. Вид-во Львів. ун-ту, 1970.
11. Франко І. Твори у 20-ти т. К., ДВХЛ, 1950—1956.

В. П. САЕНКО

ТРАДИЦИИ И. ФРАНКО В ЖИЗНИ И ТВОРЧЕСТВЕ АЛЕКСАНДРА ГАВРИЛЮКА

Резюме

Статья посвящена неисследованной странице творческих «контактов» между классиком украинской дооктябрьской литературы И. Франко и пионером пролетарской культуры Западной Украины межвоенного двадцатилетия А. Гаврилюком. В работе рассмотрены три аспекта проблемы: 1) освоение Гаврилюком жизненных принципов, исповедуемых И. Франко — революционером-демократом; 2) оценка писателем влияния деятельности учителя на формирование пролетарской литературы 20—30 гг.; 3) творческая учеба на примере великого предшественника, определившая оригинальность идейно-эстетических достижений советского писателя.